ఏటి ఒడ్డున నీటిపూలు

- కొలిపాక రమామణి

రమామణిగారు 29 యేళ్ళ వయసులో వ్రాసిన మొదటి నవల ఈ 'ఏటి ఒడ్డున నీటిపూలు'. పోటీల్లో బహుమతి గెలుచుకుంది. తర్వాత కన్నడపత్రికలో అనువాదమై సీరియల్ గా వచ్చింది. అప్పుడు పుస్తకరూపంలో వెలువడింది. ఆ తర్వాత నాలుగైదు సంవత్సరాల వ్యవధిలోనే 'వెన్నెల్లో పిల్లనగ్రోవి', 'గడ్డిపోచలు','హాలాహలంలో అమృతం' లాంటి పాఠకాదరణ పొందిన నవలలు వ్రాశారు. అప్పటి అన్ని ప్రముఖపత్రికలలోను, ఆకాశవాణికి కథలు కూడా వ్రాశారు.

(గత సంచిక తరువాయి)

ఆంధ్రప్రభ వారపత్రిక ఉగాది నవలల పోటీలో ద్వితీయ బహుమతి పొందిన నవల (1968)

రిక్షా మీద ఇంటికి రాగానే, కూతుళ్ళ కోసం ఎదురు చూస్తున్న శాంతతో, "అమ్మా! నువ్వు పడుకో. మేం వడ్డించుకు తింటాం" అని చెప్పి తల్లిని బలవంతం మీద పడుకునేటట్టు చేసింది చారుమతి. తల్లి లోపలి వెళ్ళిపోయాక, "మాలతీ! నువ్వు వడ్డించుకు తిని. నేను భగవతి వచ్చాక తింటాను" అంది.

అరగంట గడిచాక భగవతి వచ్చింది. చీర మార్చుకుని వంటింట్లోకి అడుగు పెట్టబోతున్న చెల్లెలిని చూసి, "ఇలా రా భగవతి!" అంటూ డాబా మీదికి దారి తీసింది చారుమతి.

"ఎందుకూ?" అంటూ వెనకే వెళ్ళింది చెల్లెలు.

"ఎక్కడికి వెళ్లావు?" చారుమతి మెల్లిగా అడిగింది.

"సినిమాకి."

"ఎవరితో?"

"సీతా, నేనూ వెళ్ళాం."

"సీతతో వెళ్ళావా? ఇంకెవరైనా వచ్చారా?"

"ఇంకా ఎవరూ రాలేదు." భగవతి మాట పూర్తి చెయ్యకుండానే కోపంతో చారుమతి చెయ్యి చాచి రెండు చెంపల మీద కొట్టింది. ఆగకుండా కొడుతున్న అక్కని చూసి బిత్తరపోయి, రోషంగా ఏడుస్తూ, "ఎందుకు కొడతావు?" అంది భగవతి.

"ఎందుకా? వెధవ పనులు చేస్తున్నందుకు. అడ్డమైన వాళ్ళతోనూ సినిమాలకి వెళ్ళుతున్నందుకు . నీ మీద ప్రతి మగవాడినీ చెయ్యి వెయ్యనిస్తున్నందుకు. ఇంకా చెప్పాలా?" చారుమతి కళ్ళలో కూడా నెలలు తిరిగాయి.

"అడ్డమైన వాళ్లతోను నేను వెళ్ళలేదు. అతను సీతావాళ్ళ అన్నయ్య."

"సీతావాళ్ళ అన్నయ్యకు నీకు ఏం సంబంధం? అతనితో సినిమాకి వెళ్ళవలిసిన అవసరం ఏమిటి నీకు?"

"అతనితో వెళ్ళితే తప్పేమిటి? మీరు నన్ను సినిమాలకి తీసుకు వెళ్లరు. మీకే కోరికలు ఉండవు. మంచిబట్టలు కావాలని, సినిమాలు చూడాలని, దూర దూర దేశాలు వెళ్లాలని... ఏ ఒక్క కోరికా లేదు మీకు. మీరు మామూలు మనుషులు కారు, సన్యాసులు" అంది భగవతి.

"అవునే, మాకు కోరికలు లేవు. మేం మనుష్యులం కాదు. కోరికలు తీరనప్పుడు, తీర్చుకునే స్తోమత లేనప్పుడు కోరికలు పెంచుకునే అర్హత లేదు. నువ్వు అలాంటి కోరికలు పెంచుకోవడం అవివేకం. చివరికి జీవితంలో దెబ్బ తిని కుమిలిపోతావు!" అంది చారుమతి.

'చిన్నపిల్ల అయిన భగవతిని సరిదిద్దాలి! చెడ్డ ప్రభావానికి లోనైన చెల్లెలిని పెడతోవ పట్టకుండా చూడాలి. ప్రతి మగవాడినీ నమ్మకూడదని చెప్పాలి." చారుమతి తహతహలాడింది.

"భగవతీ! ఇక్కడ కూర్చో. నీతో నేను సావకాశంగా మాట్లాడాలి" అని చెల్లెలిని కూర్చోపెట్టింది. అందరు మగవాళ్ళని ఎందుకు నమ్మకూడదో, ఆడది దగ్గిరిగా వెళితే ఏ ప్రమాదం సంభవిస్తుందో, శీలం పోయిన ఆడదాని బ్రతుకు సంఘంలో ఎలా ఉంటుందో అన్ని చెప్పింది. అమాయికంగా నమ్మిన రాధాకృష్ణ తనని రైల్లో ఏం చేయ్యబోయాడో వివరించి చెప్పింది.

భగవతి అన్నీ విని మౌనంగా కూర్చుంది. చెల్లెలికి తను చెప్పినవి ఎంతవరకు తలకెక్కాయో అని చూస్తూ కూర్చుంది చారుమతి.

"నాకీ జీవితం జేవితం నచ్చదక్కా! ఎన్నాళ్ళు ఈ బ్రతుకు? లోకంలో ఎన్నో అందమైన సుఖాలు ఉన్నాయి. కాని మనకి ఇష్టమైన బట్ట కొనుక్కోడానికి, పుష్టిగా తినడానికి కూడా కరువే. నేను ఈ జీవితంతో సరి పెట్టుకోలేకుండా ఉన్నాను. ముందేమైనా ఆశ ఉందా అంటే అదీలేదు. నాకు మీరు పెళ్లి చేయ్యగలరనే ఆశ లేదు. నీకు, మాలతక్కకి పెళ్ళిళ్ళు కావాలి. పోనీ, పెళ్లి చేసినా మన అంతస్తులో ఉన్న గుమాస్తాకో, మాస్టారికో ఇచ్చి చేస్తారు. చాలీచాలని జీతము, తీరని కోరికలు ప్రతిదానికీ కరువు! అందని వాటికోసం ఆశపడుతూ జీవించడం! ఇదేకదూ?"

ఇలాంటి మాటలు చెప్పగలిగే చెల్లెలు ఇంకా చిన్నపిల్ల అని అనుకోవడం తన తెలివితక్కువ అనుకుంది చారుమతి.

ప్రతి సుఖాన్ని డబ్బు దృష్టితో చూసే చెల్లెలికి జవాబు చెప్పలేకపోయింది చారుమతి. చెల్లెలి మాటలన్నీ నిజమే! తనకి, చెల్లెలికి ఒకటే తేడా. తను మనస్సులో అనుకుంటుంది. భగవతి పైకి అంటుంది. ఇద్దరి ఆశలు, కోరికలు ఒకేరకమైనవి. ఎటొచ్చీ తను ఎక్కడికక్కడ విధికి లొంగిపోతూ, జీవితంతో రాజీపడుతూ సమాధానానికి వస్తుంది. భగవతి జీవితానికి ఎదురు నిలిచి పోరాడాలని చూస్తుంది.

పైన మేఘాలు కమ్ముతున్నాయి. వర్షం వచ్చేటట్లు ఉంది.

"భగవతీ! నా మీద నీకు విశ్వాసంగాని, ప్రేమగాని ఉందా?" అంది చారుమతి.

"అలా ఎందుకు అడుగుతావు అక్కా? నువ్వంటే ఎంతో ఇష్టం నాకు" అంది భగవతి.

"నీకు మంచి సంబంధం తెచ్చి పెళ్లి చేస్తాం భగవతీ. నువ్వు మాత్రం డబ్బు తెచ్చే సుఖాల కోసం మన కుటుంబానికి అప్రతిష్ట తెచ్చే పనులు చెయ్యకు. చిన్న చెల్లెలివైన నీ సుఖమే మాకు కావలిసింది. మా శాయశక్తులా ప్రయత్నిస్తాం. నువ్వీ రోజు నించీ సీత ఇంటికి వెళ్లనని మాట ఇవ్వు" అంది చారుమతి, చెల్లెలి చేతిని తన చేతిలోకి తీసుకుంటూ.

"నేనేం చెడ్డ పనులు చెయ్యనక్కా. చెయ్యలేదు ఇప్పటిదాకా. సీత నా స్నేహితురాలు. వాళ్ళ ఇంటికి వెళ్ళకపోతే నాకు తోచదు" అంది భగవతి.

భగవతి ఇంకా మూర్ఖంగా మాట్లాడటం చూసి విసుక్కుంది చారుమతి. పైన సన్నగా చినుకులు ప్రారంభమయ్యాయి. వెంటనే డాబా దిగక పోతే ఇద్దరూ తడిసి పోతారు.

"నువ్వు నా మాట వినాలి భగవతీ. నువ్వు సీత ఇంటికి వెళ్ళడానికి వీల్లేదు" అంటూ చెల్లి చెయ్యి పట్టుకుని గబగబా డాబా దిగింది చారుమతి.

అందరూ ఉద్యోగస్తులయ్యారు. డబ్బు ఇబ్బందులు తగ్గాయి. కుటుంబ భారం తన తలమీదనించి దిగింది అని మూడు నెలల క్రిందటే సంతోషించింది చారుమతి. ఇప్పుడు భగవతి పెళ్లి అనే పెద్ద బరువు, రెట్టింపుది తలమీద పడింది.

ఆ నెలనించి తన జీతం అంతా బాంకులో వేయసాగింది చారుమతి. శంకరానికి ఉత్తరం రాసింది, పెళ్లిళ్లకు కావాలి డబ్బు దాచమంటూ.

శాంతమ్మ మళ్ళీ వంటకి, కూరలకి తడుములాడుకుంది. "డబ్బు కటకట అయిపోయిందమ్మా" అంటూ వంటింట్లో సణుగుకుంటున్న తల్లిని చూసి చారుమతి విసురుగా అంది.

"కూతుళ్ళకి ఇంకా పెళ్లి చెయ్యవా అమ్మా? తెచ్చుకున్నదంతా ఖర్చు చేసుకుంటే పెళ్ళిళ్ళు ఎలా అవుతాయి? అందరూ భానక్క అంత అదృష్ట వంతులు ఉంటారా? కానీ ఖర్చు లేకుండా బావగారు వచ్చారు."

దానితో శాంతమ్మ నోరు కట్టుబడిపోయింది

చారుమతి ఒక రోజు భానుమతి ఒంటరిగా ఉండడం చూసి భగవతి పెళ్లి విషయం కదిపింది.

"అమ్మతో చెబితే లాభం లేదక్కా. నీకు, మాలతికి పెళ్లి కానిదే చిన్నదానికి భగవతి పెళ్ళేమిటని అంటుంది. అందుకనే నీతో చెబుతున్నాను. భగవతికి మంచి సంబంధం చూసి తొందరలో మనం పెళ్లి చేసెయ్యాలి."

"నీ కష్టం, సంపాదనా అంతా మన కుటుంబానికే ధారపోసేస్తున్నావ్, చారూ" అంది భానుమతి చెల్లెలిని ప్రేమతోనూ, తపనతోనూ చూస్తూ.

"నేనేం చేశానక్కా! దానికేం గాని, ముందు పెళ్లి విషయం చెప్పు. సంబంధం ఎలా చూడడం?"

"శారదత్తయ్య కొడుకు గోపాల్ కి భగవతిని అడిగితే ఎలా ఉంటుంది? భగవతికి కూడా అతనంటే ఇష్టమే అనుకుంటాను. నువ్వు సీతా వాళ్ళ ఇంటికి వెళ్ళవద్దన్నదగ్గిరినించీ అది రోజూ శారదత్త ఇంట్లోనే గడుపుతూంది. గోపాల్ ని 'బావా.. బావా' అని పిలుస్తూకూడా కూడా తిరుగుతూంది."

"కాని భగవతికి గోపాల్ ని చేసుకోడం ఇష్టం ఉండదేమో! దానికన్నీ పెద్ద ఆశలు" అంది చారుమతి.

"గోపాల్ మంచివాడు. అతనితో భగవతి తప్పక సుఖ పడుతుంది అంది భానుమతి.

"నిజమే. గోపాల్ కి అయితే మనం కట్నం ఇవ్వాలన్న బాధ ఉండదు. నువ్వు వెళ్లి శారదత్తయ్యతో మాట్లాడి వస్తావా?' అంది చారుమతి.

భానుమతి సరే అంది.

మరునాడు ఉదయం శారదమ్మ ఇంటికి బయలు దేరబోతున్న భగవతిని ఇంటి దగ్గిర తల్లికి సాయంగా ఉండమని చెప్పి, భానుమతి బయలుదేరింది.

బియ్యం బాగు చేస్తున్న శారదమ్మ భానుమతిని చూస్తూనే, "రా రా భానూ" అంటూ ఆప్యాయంగా లోపలి తీసుకువెళ్ళి కూర్చోపెట్టింది. ఒక పెద్ద ఇంట్లో రెండు గదులు అద్దెకు తీసుకున్నాడు గోపాల్. ఇంటి ముందర చిన్న వరండా ఉంది. ముందు గదిలో ఒక టేబిల్, ఒక కుర్చీ, ఒక మంచం, రెండు ట్రంకు పెట్టెలు ఉన్నాయి. అల్మైరాలో పుస్తకాలు, బట్టలు చక్కగా సర్ది పెట్టి ఉన్నాయి.

రెండో గది వంటిల్లు. వంటగిన్నెలు, పప్పుల డబ్బాలు, సీసాలు అన్నీ శుభ్రంగా పెట్టుకుంది శారదమ్మ.

అత్త పక్కనే తనూ బియ్యం ఏరుతూ కూర్చుంది భానుమతి.

"నువ్విక్కడ ఎందుకమ్మా? ఆ మంచం మీద కూర్చో. నేను ఏరేస్తాను" అంది శారదమ్మ. అయినా భానుమతి అక్కడినించి లేవలేదు. ఆ మాట ఈ మాట చెప్పుకుంటూ ఇట్టే ఏరేశారు బియ్యం.

"కాఫీ పెట్టి ఇస్తానుండు" అంటూ శారదమ్మ వంటింట్లోకి వెళ్లి, కుంపట్లో బొగ్గులు వేసి నిప్పు రాజేసింది.

"అత్తా! నీతో ఒక ముఖ్య విషయం మాట్లాడదామని వచ్చాను" అంది భానుమతి, పీట వాల్చుకుని శారదమ్మకి ఎదురుగా కూర్చుంటూ.

'ఏమిటీ?' అన్నట్లు తల ఎత్తి కుతూహలంగా చూసింది శారదమ్మ.

"మా చెల్లెళ్ళ పెళ్లి విషయం మాట్లాడదామని వచ్చాను. ముగ్గురు పెళ్ళికి ఎదిగి ఉన్నారు. చారు పెద్దదనుకో. కాని మాలతీ, భగవతీ గోపాల్ కి ఈడు అవుతారు. ఒకరిని నీ కోడలిగా చేసుకుంటే మాకు చాలా సంతోషం" అంది భానుమతి మెల్లిగా.

"ఈ మాట చెప్పడానికి ఇంత పస్తాయిస్తావేమిటే? మీ నాన్న సహాయం చేసి ఉండకపోతే బాబు చదువుకుని ఇంత పైకి వచ్చేవాడా? మేం ఈ మాత్రంగా ఉండటానికి కారణం మీ నాన్న చలవ, తరవాత చారుమతి చలవ. చిన్నపిల్లయినా చారుది గొప్పబుద్ధి" అంది శారదమ్మపచ్చి మిరపకాయలు, అల్లం తరుగుతూ.

"అవన్నీ ఇప్పుడెందుకు అత్తా? ఏం చేస్తున్నావ్?" అంటూ భానుమతి అత్త చేతిలోంచి కత్తిపీట లాక్కోబోయింది. కాని శారదమ్మ నవ్వుతూ బలవంతంగా కత్తిపీట తీసుకుంది.

భానుమతి ఎదురుగానే రవ్వతో ఉప్మా చేసి, ప్లేటు నిండా ముందు పెట్టింది.

"నేను ఎలాగా ఒక పిల్లని మా బాబుకి చేసుకోవాలని ముందర నించి అనుకుంటున్నాను. తెలిసిన పిల్లని చేసుకుంటే, ఏ ఇబ్బందీ ఉండదు. ఒకటే ఆలోచిస్తున్నాను. బాబు ఇంకా చిన్నవాడు. వయస్సు తక్కువ" అంది శారదమ్మ కాఫీకి నీళ్ళు పెడుతూ.

"వయస్సుకేమి ఉంది అత్తా! పోనీ, ముందర నిశ్చయం చేసుకుంటే రెండేళ్ళు పోయాక పెళ్ళి చెయ్యవచ్చును" అంది భానుమతి, అత్త ఇంత తొందరగా అంగీకారం తెలిపినందుకు సంతోషిస్తూ.

"అలాగే నిర్ణయం చేసుకుందాం. నాకు మాలతిని చేసుకోవాలని ఉంది. బాబుకి కూడా మాలతి అంటే ఇష్టం అనుకుంటాను."

శారదమ్మ మాటలు వింటూనే తెల్లబోయింది భానుమతి. భగవతి కోసం రావటమేమిటి? మాలతికి సంబంధం కుదరడమేమిటి? భానుమతికి ఏం మాట్లాడాలో తెలియలేదు."

"నీ ఇష్టం అత్తా. ఏ పిల్ల నచ్చితే దాన్నే చేసుకోండి" అని చెప్పి, కాఫీ తాగి, కాస్సేపు కూర్చుని ఇంటి ముఖం పట్టింది.

సాయంత్రం చారుమతి రాగానే డాబా పైకి తీసుకు వెళ్లి అన్ని విషయాలు చెప్పింది భానుమతి. చారుమతి కూడా ఆశ్చర్య పోయింది.

"ఇప్పుడు ఏం చెయ్యడం?" అంది భానుమతి.

"నువ్వు భగవతిని చేసుకోమని అడిగి ఉండవలసింది" అంది చెల్లెలు.

ఇద్దరూ ఆ విషయమే ఆలోచిస్తూ కూర్చున్నారు. చివరికి చారుమతే అది. "ముందు నేను భగవతిని అడుగుతాను. 'గోపాల్ ని చేసుకోవడం ఇష్టమేనా?' అని. దానికి ఇష్టమైతే, మళ్ళీ నేను వెళ్లి అత్తను అడుగుతాను."

భానుమతి అంగీకారం తెలిపింది.

సంధ్య పడుతూ ఉండగా భగవతిని తీసుకొని వేణుగోపాలస్వామి ఆలయానికి వెళ్ళింది చారుమతి. ఆ ఆలయం కూడా వీళ్ళ ఇంటి నించి ఎక్కువ దూరంలో లేదు. నడిచి వెళ్లి పోవచ్చును.

"నీకు గోపాల్ ని పెళ్లి చేసుకోవడం ఇష్టమేనా?" చారుమతి సూటిగా సంభాషణ ప్రారంభించింది.

భగవతి ఆశ్చర్య పోయింది.

"ఇప్పుడు ఎందుకిలా అడుగుతున్నావ్?" అంది.

"ఏమీ లేదు. నీ అభిప్రాయం తెలుసుకుందామని" అంది చారుమతి.

"ఏం! బావ నన్ను చేసుకుంటానన్నాడా?" భగవతి తిరిగి అక్కని ప్రశ్నించింది.

"నేను అడిగేది నీ అభిప్రాయం."

"నా అభిప్రాయం ముందే చెప్పాను కాదక్కా! నాకు ఇష్టం లేదు."

"గోపాల్ అంటే ఇష్టం లేదా?"

"బావ అంటే ఇష్టమే. కాని మళ్ళీ చిన్న జీతగాన్ని చేసుకుని జీవితాంతం బాధపడటం ఇష్టం లేదు."

"కాని గోపాల్ మంచివాడు. నిన్ను బాగా చూసుకుంటాడు."

"డబ్బునంతలోఇంకో వ్యక్తి నన్ను బాగా చూసుకోడని ఎక్కడ ఉంది? డబ్బు లేని వాళ్ళంతా మంచి వాళ్ళు, ఉన్నవాళ్ళంతా చెడ్డవాళ్ళు కారు" అంది భగవతి.

చెల్లెలి వాదానికి జవాబు చెప్పలేకపోయింది చారుమతి. మంచో, చెడో తన అభిప్రాయాలని పైకి చెప్పడానికి వెనక తీయదు భగవతి.

తరువాత అక్కచెల్లెళ్ళిద్దరూ ఏం మాట్లాడుకోలేదు. మౌనంగా వెళ్ళి దైవదర్శనం చేసుకుని తిరిగి వచ్చారు.

మరునాడు చారుమతి మాలతిని పిలిచి అడిగింది, పెళ్ళిని గురించి ఆమె అభిప్రాయాలు ఎలా ఉన్నాయో తెలుసుకోవాలని.

"గోపాల్ నిన్ను పెళ్ళి చేసుకోడానికి ఇష్టం చూపుతున్నాడు. శారదత్తయ్య నిన్ను కోడలిగా చేసుకుంటానంది. నీ అభిప్రాయం ఏమిటి?"

అక్క ఇలా సూటిగా, హఠాత్తుగా తన పెళ్ళి విషయం చెప్పే సరికి మాలతి సిగ్గు పడింది. తికమకపడింది.

"నా ఇష్టానికేం అక్కా! భగవతికి అతనంటే చాలా ఇష్టం. కూడా కూడా తిరుగుతుంది. భగవతికి అతనితో పెళ్ళి చేస్తే బాగుంటుందేమో!" అంది మాలతి.

"కాని భగవతి గోపాల్ ని చేసుకోడానికి ఇష్టపడదు."

"నువ్వు అడిగావా?" అంది మాలతి ఆశ్చర్యపోతూ.

"ఆ .. అడిగాను."

"అయితే అతన్ని చేసుకోడానికి నాకేం అభ్యంతరం లేదు. ఒక్కటే సవరణ. నీ పెళ్ళి తరువాతే నా పెళ్ళి" అంది మాలతి.

"నా పెళ్ళి దాకా ఆగడమెందుకు? నాకోసం ఆగేవంటే పెళ్ళి కాకుండానే ముసలిదానివై పోయే భయం ఉంది. ఎవరికి కుదిరితే వాళ్ళు పెళ్ళి చేసేసుకోవడమే మంచిది" అంది చారుమతి, మాలతి భుజం మీద ప్రేమగా చెయ్యి వేసి.

"అయితే నేను పెళ్ళే చేసుకోను" అంది మాలతి బింకంగా.

"అలా అంటే ఎలా, మాలతీ?" అంది చారుమతి నవ్వుతూ.

"అది అంతే! ముందు అక్క పెళ్ళి, తరవాత చెల్లెలు పెళ్ళి" అంది మాలతి.

మాలతి నిశ్చయం తెలుసుకున్న భానుమతి చాలా సంతోషించింది.

తరువాత మాలతిని గోపాల్ పెళ్ళి చేసుకోవడానికి ఇష్టపడటం, శారదమ్మ అంగీకారం చూపడం అన్నీ చారుమతి తల్లితో చెప్పింది. కూతురికి ఇంత సులువుగా పెళ్ళి సంబంధం కుదిరినందుకు, గోపాల్ వంటి సద్గుణవంతుడు అల్లుడవుతున్నందుకు సంతోషంతో పొంగి పోయింది శాంతమ్మ.

(కొనసాగింపు వచ్చేనెలలో)

Post your comments